Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Lucja CZUDEK

Obor: ČJ - RJ

Název práce v českém jazyce: Polský a český nonsens v literatuře pro děti

Název práce v anglickém jazyce: Polish and Czech nonsense literature for children

Vedoucí práce: PhDr. Věra Brožová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Ina Píšová

Paní Lucja Czudek zvolila pro svou diplomovou práci komparativní téma čerpající ze dvou národních literatur. Rozhodla se v nich srovnat podoby nonsensu, žánru významného na poli literatury pro děti a mládež, jehož vývoj v čase se v polské a české kultuře výrazně lišil.

Je nutné předeslat, že téma dosud nebylo zpracováno, a ocenit, že autorka pracovala velmi samostatně. S využitím relevantní sekundární literatury v obou jazycích vymezila zkoumaný žánr, jeho genezi v lidové kultuře i jeho základní charakteristické rysy v novodobé umělecké literatuře pro děti (v druhém případu našla základní východiska v nonsensu anglickém a v tvorbě klasů Edwarda Leara a Lewise Carrolla). Poté se již cele věnovala vývoji a klíčovým osobnostem žánru v polského a českého (škoda, že jen do 80. let 20. století) a komparaci vlastních básnických textů vybraných autorů.

Zdařilá a českému čtenáři v mnohém rozšiřující obzory je zvláště kapitola pojednávající o nonsensu v Polsku. Autorka zde konstatuje návaznost na odkaz anglických klasiků i vliv hravých nonsensových textů ruského básníka Korněje Čukovského, osobnosti inspirativní též pro počátky tvorby dvou velikánů nonsensu, jejichž tvorba pro děti v Polsku téměř zlidověla: Juliana Tuwima a Jana Brzechwy. Vývoj žánru v polských kontextech pak diplomantka pojednává hlavně hlavně jako rozvíjení a překračování odkazu obou básníků. Zvláště si všímá svébytné groteskní autorské poetiky Ludwika Jerzyho Kerna, či k poetice Brzechwově více inklinující Wandy Chtomské, i autorů mladší „třetí vlny“ nonsensových tvůrců, kteří polskou literaturu pro děti obohacovali od konce 60. let. Oceňuji, že autorka se v této kapitole rovněž věnuje překladům polského nonsensu do češtiny.

Odpovídající literárně historický rámec má i paralelní kapitola věnovaná vývoji českého nonsensu, který zažil bouřlivý start až na samém konci padesátých let 20. století. I zde se autorka snaží najít domácí zdroje, které mohly autory inspirovat. Příhodně je vidí již ve folklorních sběrech Karla Jaromíra Erbena, v poetistickém dětském románu Vítězslava Nezvala *Anička skřítek a Slaměný* Hubert, i ve válečné tvorbě pro děti Františka Halase. Jako námět k diskusi v tomto kontextu však vidím

odkaz k některým humorným sbírkám Františka Hrubína, stejně tak jako pozdější chápání poetiky Zdeňka Kriebla. Rozpětí českého nonsensu od Josefa Kainara k Emanuelu Fryntovi, který korunoval tento typ tvorby před rokem 1989, vystihuje vývoj žánru poměrně zdařile.

Za inovativní a velmi podstatnou považuji kapitolu poslední, která se pokouší srovnat příznakovost poetik jednotlivých českých a polských autorů na textech, které uchopují obdobná témata. Diplomantka se zde zaměřila na specifika a podobnosti nonsensového polského a českého přístupu k k textům se zástupci zvířecí říše, k , technice, a prozkoumala rovněž básnickou podobu dialogu a její funkce v nonsensových básních.

Diplomovou práci Lucji Czudek považuji přes určité rezervy, které její text má, za zajímavou a přínosnou. Doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 3. 9. 2020 **….…….**

Podpis